

Datum:

2025-01-21

Diarienummer:

MN-2024-7320

Yttrande över ansökan om tillstånd för befintlig och utökad avfallsverksamhet M 3361-24

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Ansökan behöver kompletteras innan miljönämnden kan bedöma om ansökan kan tillstyrkas eller avstyrkas. Beräkningen av den ekonomiska säkerheten behöver kompletteras så att den uppfyller kraven i 16 kap. 3 § miljöbalken. Statusrapporten behöver kompletteras med ett ökat antal provpunkter och en sammanfattning av resultatet med förslag på eventuella åtgärder. Dimensioneringen av dagvattensystemet behöver revideras och kompletteras med ett fullständigt resonemang om separation av olika dagvattenflöden.

Vid en eventuell tillståndsgivning anser nämnden att föreslagna villkor till viss del behöver utökas och att ytterligare villkor behöver föreskrivas.

Yttrande

Miljönämnden (nämnden) har tagit del av Sortera Material AB:s (bolaget) ansökningshandlingar och svar med anledning av tidigare remissrunda. Nämnden konstaterar att bolaget inte till fullo redovisat önskade kompletteringar. Nämnden anser därför att kompletteringsbehov kvarstår samt att vissa ytterligare villkor behöver föreskrivas. Nämnden bedömer att kompletteringarna behövs för att bedöma om bolagets ansökan kan tillstyrkas eller avstyrkas och yrkar därför på att den kompletteras enligt nedan.

Beräkningen av den ekonomiska säkerheten

Nämnden anser att bolaget behöver revidera och komplettera beräkningen av den ekonomiska säkerheten med åtgärder för avhjälpande av miljöskada och andra eventuella återställandeåtgärder som kan behövas. Beräkningen ska utgå ifrån lagring av maximala tillåtna mängder av avfall som innebär störst kostnad att avyttra. Avfall med ett marknadsvärde ska inte ingå i beräkningen.

Enligt 16 kap. 3 § miljöbalken framgår att den ekonomiska säkerheten bland annat ska bekosta avhjälpande av miljöskador och andra återställningsåtgärder som kan behövas med

anledning av verksamheten. Säkerheten ska vara betryggande för sitt ändamål. Nämnden anser att bolaget, genom att inte ta med avhjälpande- och återställningsåtgärder i sin beräkning och genom att ta hänsyn till avfall som har ett marknadsvärde, inte har redovisat en ekonomisk säkerhet som kan anses vara tillräcklig och betryggande för sitt ändamål. Nämnden anser att bolagets tolkning av 16 kap. 3 § miljöbalken är felaktig eftersom avhjälpande- och återställningsåtgärder uttryckligen berörs i paragrafen. Nämnden noterar att bolaget har bedrivit verksamhet på fastigheten sedan 2011 under namnet DT Recycling AB.

Storleken på den ekonomiska säkerheten ska beräknas utifrån ett värsta scenario. Vid en konkurs eller avveckling av en verksamhet så har vanligen avfall med ett marknadsvärde redan avyttrats. Sådant avfall finns därmed inte kvar och kan tillgodoräknas för att bekosta de avhjälpande- och återställningsåtgärder som kan behövas. Bolaget anger att de avser att hantera maximalt 500 000 ton farligt- och icke-farligt avfall årligen, med en maximal momentan mängd om 100 000 ton där 10 000 ton kan utgöras av farligt avfall. Med beaktande av att bolaget avser att hantera ett flertal olika avfallstyper av varierande mängder anser nämnden att beräkningen av den ekonomiska säkerheten ska utgå ifrån den maximala tillåtna mängden av de mest kostsamma avfallstyperna att avyttra till en extern part som kan lagras vid ett och samma tillfälle. Att basera den ekonomiska säkerheten på att avfall med ett marknadsvärde finns i verksamheten vid en avveckling riskerar att leda till att säkerhetens storlek blir felaktig och inte kan täcka de åtgärder som kan behövas för avhjälpande eller återställande. Nämndens bedömning ligger även i linje med vad Miljösamverkan Sverige har uttryckt i sin vägledning om ekonomisk säkerhet för små avfallsanläggningar (2023-06-08). Vägledningen berör kraven på ekonomisk säkerhet hos anmälningsskyldiga verksamheter men bör kunna anses tillämplig även vid bedömning av ekonomisk säkerhet hos tillståndsskyldiga verksamheter.

Framtagandet av statusrapporten

Nämnden anser att bolagets statusrapport inte är av tillräcklig kvalitet för att uppfylla de krav som ställs på utformningen av en sådan rapport. Det går inte att bedöma föroreningssituationen inom verksamhetsområdet utifrån redovisade provtagningspunkter och resultat. Rapporten behöver kompletteras genom provtagning i ytterligare provpunkter med särskild viktning mot där massor hanteras inom den befintliga verksamheten. Provpunkterna behöver inkludera analyser även i ytliga djupintervall för att ge en tillräcklig bild över den befintliga verksamhetens bidrag till föroreningssituationen. Nämnden anser vidare att rapporten behöver kompletteras med en sammanfattning av rapportens resultat och ett resonemang med förslag på eventuella åtgärder eller fortsatta analyser som kan behövas med anledning av resultaten.

Enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250) ska en verksamhetsutövare som avser att bedriva en industriutsläppsverksamhet se till att det finns en statusrapport som bland annat redovisar förekommande föroreningar i mark och grundvatten inom verksamhetsområdet. Naturvårdsverket vägleder kring vad en statusrapport ska innehålla i Rapport 6688 (2015). Av vägledningen framgår bland annat att rapporten ska beskriva

nuläget i mark och vatten och att den ska kunna användas som jämförelse och underlag för att bedöma om en betydande förorening har uppstått. Vidare framgår det av vägledningen att det är av vikt att säkerställa att statusrapportens miljötekniska undersökning är av god kvalitet. Nämnden vill i sammanhanget påtala att en statusrapport av god kvalitet kan användas som ett stöd vid bedömningen av den ekonomiska säkerhetens storlek, eftersom en bedömning av eventuella avhjälpandeåtgärder som kan behövas underlättas av undersökningar som genomförts vid framtagandet av rapporten.

Dagvattenhantering och dimensionering av dagvattensystemet

Nämnden anser att bolagets redovisning av dagvattenhanteringen inom verksamhetsområdet och dimensioneringen av det föreslagna dagvattensystemet är bristfällig och behöver kompletteras. Dimensioneringen behöver inkludera hela verksamhetsområdet, inklusive det område där produkter avses lagras, och utgå ifrån en avrinningskoefficient om 0,8 enligt Svenskt Vatten P110. Alternativt, om bolaget vidhåller en lägre avrinningskoefficient med hänvisning till att lagrade massor buffrar vatten, behöver bolaget redogöra för den minsta mängd massor som kontinuerligt behöver lagras på anläggningen för att uppnå denna koefficient. Nämnden anser vidare att dagvattenhanteringen behöver kompletteras med ett resonemang om separation av rena dagvattenflöden från förorenade flöden, i enlighet med vad som anges i BAT 19 f i BAT-slutsatserna för avfallsbehandling.

Nämnden delar inte bolagets uppfattning att endast delar av verksamhetsområdet bör vara dimensionerande för dagvattensystemet, genom att utesluta den yta som ska användas för att lagra produkter (yta F). Bolaget har upprepade gånger angett att det önskar ha en flexibel användning av sina verksamhetsytor, vilket enligt nämnden bör innebära att tydliga krav ställs på bolagets hantering av avfall och produkter. Nämnden bedömer att det i tillsynen kan uppstå situationer där det råder delade meningar mellan bolaget och nämnden kring om ett avfall har upphört att vara ett avfall och därmed kan lagras på yta F, i egenskap av en produkt. Enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken bör därför även yta F inkluderas i dimensioneringen av dagvattensystemet, eftersom det finns risk för att avfall lagras utan efterföljande rening av det vatten som passerar igenom avfallet.

Nuvarande dimensionering har utgått ifrån en uppskattad avrinningsfaktor om 0,5 vilket inte överensstämmer med vad som anges för asfalterade ytor i Svenskt Vatten P110. Bolaget har inte angett något underlag för hur deras mindre avrinningskoefficient har uppskattats annat än att konstatera att lagrade massor buffrar vatten. Svenskt Vatten P110 är inte juridiskt bindande men får anses utgöra bästa möjliga teknik vid dimensionering av dagvattensystem. Enligt P110 ska asfalterade ytor beräknas med en avrinningskoefficient på 0,8. Nämnden anser att bolaget minst bör redogöra för vilka mängder och typer av massor som kontinuerligt behöver lagras på anläggningen för att verksamhetsytorna ska anses motsvara ytor med en avrinningskoefficient om 0,5.

Den ansökta verksamheten omfattas av BAT-slutsatserna för avfallsbehandling där bland annat bästa tillgängliga teknik för att minska utsläppen till mark och vatten regleras. I BAT 19 f anges åtskiljning av vattenflöden som en teknik, med särskilt fokus på att skilja

oförorenade strömmar från sådana som kräver behandling. Tekniken är allmänt tillämplig på nya avfallsbehandlingsanläggningar, vilket nämnden anser omfattar bolagets ansökta verksamhet. Bolagets redogörelse av BAT 19 f berör endast vatten som uppstår till följd av att det passerar massor – det saknas ett resonemang kring åtskiljning av vattenflöden genom att exempelvis separera relativt rena dagvattenflöden från takytor från övriga flöden.

Förslag på villkor

Nämnden bedömer att bolagets föreslagna villkor är otillräckliga för att reglera verksamheten vid en eventuell tillståndsgivning. Nämnden anser att föreslagna villkor behöver kompletteras och föreslår att ytterligare villkor föreskrivs enligt nedan.

Prövotids- och utredningsvillkor

Nämnden anser att det mot bakgrund av de avfallstyper som bolaget avser hantera samt att skumsläckmedel lyfts som ett potentiellt släckmedel i bolagets brandriskutredning bör inkluderas analyser av PFAS under provotiden. Vidare lämpar sig bolagets föreslagna dagvattenrening endast för att rena partikelbundna föroreningar, inte vattenlösliga föroreningar. Nämnden anser därför att villkoret bör kompletteras så att analys av vattenprover görs på både filtrerade och ofiltrerade prover för att ge en representativ bild av föroreningar i verksamhetens utgående vatten. Eftersom reningsanläggningen lämpar sig väl för rening av partiklar anser nämnden att halterna för TSS och TOC ska sättas till den lägre delen av det intervall som anges i tabell 6.1 i BAT-slutsatserna för avfallsbehandling.

Villkor gällande behandlingsmetoder och lagring av avfall

Bolaget har angett att befuktning av avfall är ska ses som en försiktighetsåtgärd och att förorenat vatten ska tas in externt för detta syfte. Nämnden delar inte bolagets bedömning, då bolaget har angett att huvudsyftet med befuktningen är att skapa bränslen med önskvärt värmevärde. Nämnden anser därför att det behöver föreskrivas villkor som reglerar vilka typer av föroreningar och i vilka halter som de får förekomma i det vatten som används.

Nämnden anser vidare att det behöver föreskrivas särskilda villkor för nyttjandet av bolagets verksamhetsytor som inkluderar var olika avfallstyper får lagras och var olika behandlingar av avfall får ske. Nämnden bedömer att den fria användning av ytorna som bolaget eftersträvar, med endast preliminära uppdelningar som kan förändras över tid, försvårar en effektiv tillsyn och kan omöjliggöra bedömningar av om bolaget uppfyller villkoren i tillståndet. Detta behöver därför regleras genom villkor. Gällande bolagets önskan om flexibilitet vill nämnden belysa att det finns möjligheter att förändra användandet av verksamhetsytor genom framtida anmälningar till tillsynsmyndigheten eller genom förändringar i tillståndet.

Övriga villkor

Nämnden anser att följande villkor bör revideras i syfte att begränsa mängden föroreningar som kan nå mark och vatten till följd av den verksamhet som avses bedrivas:

Formuleringen av villkor 3 bör återgå till den som tidigare föreslagits av bolaget i ansökningshandlingar den 12 juni 2024, alternativt bör villkoret utformas så att ytorna ska

vara beständiga mot de föroreningar som kan förekomma i det avfall som kan komma att lagras på dem. Villkor 7 avseende screeninganalys bör reglera ett minsta antal parametrar som alltid ska ingå i analysen, med utgångspunkt utifrån de avfallstyper som främst hanteras på anläggningen.

Jordtvätt

Nämnden anser att bolagets redogörelse för jordtvätt som behandlingsmetod för avfall är bristfällig och behöver kompletteras. Bolaget behöver redogöra för vilka typer av massor som är lämpliga att behandla i jordtvätten, andelen vatten som recirkuleras, hur processvattnet från jordtvätten hanteras och hur föroreningshalten i vattnet kan kontrolleras.

Övriga kommentarer

Nämnden vill även lämna nedanstående kommentarer:

Gränsdragningen mellan CMP och Sortera Materials AB samt förenlighet med detaljplan

Bolaget har motiverat att ansökt verksamhet är förenlig med gällande detaljplaner för området genom att hänvisa till förpliktelser som bolaget har gentemot CMP om lastning och lossning av material över kaj. Nämnden konstaterar att det inte har byggts någon kaj inom verksamhetsområdet och att det inte heller finns någon tidsplan för när sådan kommer att uppföras. Bolagets ansökt verksamhet omfattar endast lagring och behandling av avfall och tillverkning av betongprodukter, inte hamnverksamhet. Mot bakgrund av ovan delar därför nämnden inte bolagets bedömning av att befintlig och ansökt verksamhet kan likställas med hamnverksamhet.

Redovisade rutiner och bedömningsgrunder

Nämnden noterar att bolaget i delar av ansökan har redogjort för rutiner som berör bland annat hantering av invasiva arter, bedömning av när avfall upphör att vara avfall och mottagning av betong. Nämnden tolkar redogörelserna som allmänt tänkbara förfaranden eller indikationer på en tänkt framtida hantering snarare än som en fullständig redovisning av bolagets arbetssätt. Nämnden anser att rutinerna inte är tillräckliga för att bolaget ska kunna anses uppfylla de krav som bland annat ställs på en verksamhets egenkontroll eller vad som anges i 15 kap. 9 a § miljöbalken gällande när avfall upphör att vara avfall. Rutinernas kvalitet påverkar dock inte tillståndsprocessen utan får snarare anses bli föremål för framtida tillsyn av nämnden.

Ordförande

Sofia Hedén

Sekreterare

Emelie Andersson